

دادستان کل کشور به دنبال تصمیم دولت ترکیه برای ساخت ۹۰ سد روی حوزه ارس خواستار شد

وزیر نیرو و امور خارجه مأمور پیگیری حقایه ایران

زیست بوم – دادستان کل کشور در نامه‌هایی به وزرای نیرو و امور خارجه خواستار پیگیری برای احقاق حقوق مکتسب حقایه ایران از رودخانه مرزی ارس شد.
ابن‌نامه‌نگاری محمدجعفر منتظری به علی اکبر محرابیان به دنبال گسترش ریزگردها در مناطق غربی و جنوبی کشور انجام گرفته است اما اطلاعات اندک در زده از پروژه «داب» ترکیه نشان می‌دهد که اثرگذاری مستقیم این پروژه روی آورد رودخانه ارس، حیات شمال غرب ایران را به‌طور جدی تهدید و سرمایه‌گذاری ایران در پایین دست سد خداآفرین را بی‌اثر می‌کند.
حالا سوای ریزگردهایی که از سمت عراق و به دلیل سدسازی ترکیه روی دجله و فرات به سمت ایران می‌آید باید نگران امنیت غذایی و آبی در شمال غرب و شمال شرق اقیانوس بود.
پیش از دادستان کل کشور چند نماینده مجلس نسبت به اثر مخرب پروژه «داب» روی امنیت غذایی کشور و منابع آبی استان‌های شمال غرب و شمال شرق ایران هشدار داده بودند.
آمارها نشان می‌دهد ترکیه در پروژه داب ۹۰ سد را روی میز اجرا دارد.

حجت میان‌آبادی، پژوهشگر دیپلماسی آب در گفت‌وگو با «ایران» رسانه‌ای کردن اهداف پروژه داب ترکیه و جلب توجه جهان به پیامدهای این پروژه را مهم‌ترین گام حال حاضر می‌داند و می‌گوید: «دولت ترکیه، پروژه داب را در حالی در سکوت کامل در دست اجرا و تکمیل دارد که وزارت امور خارجه ترکیه، مشخصاً بر انتخار اسناد و مدارک مرتبط با ساخت و سازهای این پروژه نظارت می‌کند.» او مهم‌ترین دلیل این پنهان‌کاری را تلاش ترکیه برای عدم تکرار جوین‌المللی شکل گرفته علیه ترکیه در پروژه گاپ برای پروژه آب می‌داند.

طبق اعلام مقامات ترکیه‌ای، در اجرای طرح داب (که از سال ۲۰۱۳ اجرایی پروژه‌های متعدد آن در منطقه آناتولی شرقی آغاز شده‌است) قرار است بیش از ۸۸۶ طرح کشاورزی اجرا شود.

میان‌آبادی می‌گوید: «از بین ۱۰ ایبروزه‌ای ترکیه در منطقه غرب آسیا، دو پروژه گاپ و داب به طور مستقیم روی کشور ایران اثرگذار هستند. پروژه گاپ روی حوضه آبریز فرامرزی دجله-فرات و

به دنبال دستور رئیس‌جمهور

ساخت سد فینسک متوقف شد

مازندران آبی برای انتقال به سمنان ن‌دارد

زهرا کشوری

دبیر گروه زیست‌بوم

ساخت سد فینسک در مرز سمنان و مازندران به دستور رئیس‌جمهور متوقف شد. «سیدمحمود حسینی پور» استادن مازندران می‌گوید: «مجموع مردم اورولیت بودن تأمین آب شرب و کشاورزی در مردم استان را دلیل توقف این پروژه اعلام کرد. سد فینسک در تصمیمی غیرکارشناسی قرار بود با تخریب ۴۰ هکتار از جنگل‌های هیرکانی، بخشی از ذخیره آبی پشت سد شهید بهشتی را از مازندران به سمنان انتقال دهد. اما این انتقال غیراصولی ۶ هزار هکتار اراضی پایین دست سد شهید بهشتی را هم با تنش آبی روبه‌رو می‌کند. پیامدهای مخرب این سد تنها به خسارت‌های محیط‌زیستی و کشاورزی محدود نمی‌شود. ساخت سد فینسک سه روستای نم، تلاجیم و ملاده را در مرخن خود غرق می‌کند تا ۶۰۰ خانوار ساکن این روستاها در مرز سمنان – مازندران به اجبار حاشیه‌نشین شهرهای اطراف شوند. همچنین کوچ‌اجباری کشاورزان، دامداران و باغداران در پی ساخت این سد تنها به این سه روستا ختم نمی‌شود.

بدین ترتیب سهم آب سد فینسک نیز از سد شهید رجایی برداشته می‌شود که کاهش آب این سد، شالیزارها و باغ‌های بین دو سد را دچار کم آبی می‌کند تا کشاورزان و شالیکاران ۲۲ روستای پایین دست آن نیز مجبور به ترک سرزمین خود شوند. سد فینسک تنها ۲۵ کیلومتر با سد شهید رجایی فاصله دارد.

علی رضضانی استاد دانشگاه که مطالعات

پروژه داب روی حوضه فرامرزی ارس–کورا در حال تکمیل و اجرا وبهربرداری هستند.» میان‌آبادی می‌گوید: «امروزه نقش بسزای سیاست‌های آبی (Hydropolitics) و موقعیت جغرافیایی (Geopolitics) به عنوان اهرم‌های قدرت و فشار در مناسبات دیپلماتیک بین کشورها قابل کتمان نیست و هنر دولت‌هاست که بتوانند از این ظرفیت‌ها در راستای تحقق منافع ملی خود استفاده بهینه کنند. همسایه‌های ایران در حوزه شرایط مختلفی دارند.

ترکیه از این قاعده مستثنی نبوده و شاهد استفاده از این ظرفیت به عنوان نقطه قوت و اهرم فشار در حوزه دیپلماسی منطقه‌ای بهره می‌برد که از آن به هیدروهژمونی (Hydrohegemony) یاد می‌شود. این هیدروهژمونی شامل قدرت جغرافیایی، اقتصادی، سیاسی و… می‌شود.» او کشوری مثل ترکیه را دارای هیدروهژمونی‌های مختلف چون قدرت اقتصادی، جغرافیایی، نظامی و سیاسی می‌داند و می‌گوید: «ترکیه در حوزه رودخانه‌های دجله، فرات و ارس قدرت جغرافیایی دارد چون بالادست این منابع آبی است. بنابراین از مجموعه این هیدروهژمونی‌ها که شامل قدرت نرم و سخت می‌شود در سیاست‌های آبی خود استفاده می‌کند.»

میان‌آبادی آب را یکی از ابزارهای مهم سیاسی ترکیه در منطقه در مقابل نفت و انرژی کشورهای همسایه می‌داند و می‌گوید: «این مسأله همیشه بر استراتژی‌ها، دکترین‌ها و رویکردهای این کشور در منطقه مؤثر بوده است. هرچند که در سال‌های اخیر در ظاهر و به‌صورت شعاری تغییر کرده‌است؛ اما در عمل، همان رویکرد قبلی پیگیری و پیاده‌سازی می‌شود.»

او هشدار می‌دهد که پروژه داب علاوه بر آب شرب شمال غرب ایران، تأمین آب شرب شمال شرق کشور را هم دچار مشکلات اساسی می‌کند. او می‌گوید: «عمق فاجعه وقتی بیشتر آشکار می‌شود که بدانیم پروژه گاپ با آن همه مشکلات برای ایران، پروژه‌ای بود که سدهایش برق آبی بودند و آب ذخیره شده پشت این سدها به مصرف نمی‌رسید بلکه برای تأمین برق رهاسازی می‌شد، اما در پروژه داب که در حوزه

- دوشنبه ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۱
- سال بیست و هشتم
- شماره ۲۷۹۰۲

بنویسد: «چرا جمهوری اسلامی ایران نسبت به ایبروزه‌های آبی ترکیه هیچ واکنشی نشان نمی‌دهد؟ آیا منتظر نابودی استان‌های شمال غرب و غرب کشور است؟ چرا زمانی‌که ریزگردها زد و سدهای بسیار دیگری هم در دست ساخت دارد. حالا هم که مسئولان ایرانی به دیپلماسی آب و محیط زیست توجه کرده‌اند نگرانی آنها درباره پیامد طرحی است که انجام گرفته است؛ پروژه گاپ! درحالی که کارشناسان هشدار می‌دهند تأثیرگذاری ایبروزه «داب» روی ایران آنقدر زیاد و مخرب است که تأثیر منفی و هجوم ریزگردهای ناشی از پروژه گاپ را کم‌رنگ می‌کند.

به گفته میان‌آبادی پروژه آناتولی جنوب شرقی (گاپ) روی دجله و فرات ساخته می‌شود. ایران در حوضه آبریز فرات هیچ سهمی ندارد و در حوضه دجله تقریباً بالادست است، اما نکته مهم این است که در کل آورد دجله، سهم ایران یز ۱۰ درصد است. عملاً سدسازی ترکیه روی میزان آب قابل دسترس برای ایران به آن اندازه اثرگذار نیست، زیرا ایران در بخش عمده‌ای از این حوضه اصلا حضور ندارد. او و بسیاری از کارشناسان نگران تأثیرگذاری مستقیم پروژه داب روی ایران هستند.
پروژه‌ای که هنوز نتوانسته توجه مسئولان را به خود جلب کند. همین مسأله باعث می‌شود تا معصومه پاشایی بهرام ، نایب رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس شورای اسلامی در صفحه خود در توییتر

کاشان از پس پذیرایی از مسافران عید فطر برنیامد

بیتامیرعظیمی خبرنگار

در دومین روز از تعطیلات عیدفطر، بساط سفر را آماده کرده و راهی شهر تاریخی کاشان شدیم. در ابتدا جاده بسیار شلوغ و پرتردد بود، اما هرچه گذشت جاده شلوغ و شلوغ‌تر شد. جمعیت زیادی در یکی از مراکز تفریحی بین قم و کاشان برای ادای نماز و استراحتی کوتاه، توقف کرده بودند. وضعیت سرویس بهداشتی و نمازخانه بسیار اسفناک بود. مردان و زنان پیر در گرمای شدید ایستاده بودند و از لابه لای جمعیت تلاش می‌کردند تا جلوتر رفته و وضو بگیرند. هر چه به سمت کاشان نزدیک می‌شدیم، جاده پرازحام‌تر می‌شد اما مگر ترافیک تمام می‌شد؛ حتی مأموران راهنمایی و رانندگی این گره ترافیکی را نمی‌توانستند باز کنند. تصور من از این حجم ترافیک این بود که گویا مردم ایران همگی کاشان را به‌عنوان مقصد گردشگری خود انتخاب کرده‌اند! ۱۰ کیلومتر مانده به کاشان، ترافیک به حدی بالا بود که بسیاری از گردشگران از فرط خستگی کنار جاده توقف کرده بودند تا شاید این گره ترافیکی با گذشت ساعاتی، باز شود اما تا چشم کاری می‌کرد در جاده ماشین بود و ماشین!

گردشگران عصبانی و خسته بودند!

این جمعیت پرازحام، بالاخره در ترافیک سنگین وارد شهر کاشان شدند. تا چشم کاری می‌کرد، شهر پر بود از گردشگران؛ گردشگرانی از اصفهان، شیراز، یزد حتی شهرهای جنوبی. آنها یک ساعت و نیم در ترافیک ماندند تا به باغ فین برسند. جمعیت به حدی زیاد بود که پلیس راهنمایی و رانندگی در میانه راه، سبصر را بست و از گردشگران خواست تا بقیه راه را پیاده طی کنند. مردم در صفی طولانی و پرازحام ایستاده بودند تا تلیت بگیرند. اما از میان ۴ باجه الکترونیکی خرید بلیت، تنها ۲ باجه کار می‌کرد و بقیه خراب بود! خلاصه مردم با هر بدبختی‌ای بود بلیت‌ها را خرید و وارد باد شدند. ورودی آب جغد فرش انداخته بودند تا مردم نماز بخوانند. اما مگر جایی برای خواندن نماز بود! از یکی از مسئولان باغ سؤال کردم چرا این همه جمعیت اینجا است؟ ایشان پاسخ داد ما هم از این حجم زیاد گردشگر بسیار شوکه شده‌ایم! خب چرا! از قبل هیچ مسئولی پیش‌بینی نکرده بود این همه گردشگر به کاشان خواهد آمد!

مردم همه جای باغ به‌صورت فشرده حرکت می‌کردند. جمعیت زیاد درون حمام فین موج می‌زد؛ گردشگران دسته دسته وارد شده و با فشار جمعیت، خارج می‌شدند، داخل باغ هم بسیار شلوغ بود. وضعیت داخل شهر کاشان با این حجم زیاد گردشگر، بسیار ناامیدکننده بود. رستوران‌ها و غذابخوری‌ها بسیار شلوغ و درهم و برهم بود. مردم حتی نمی‌توانستند غذا تهیه کنند. خیلی از خانواده‌ها را دیدم که به خاطر تهیه یک پرس غذا برای بچه‌هایشان التماس می‌کردند اما همه رستوران‌ها می‌گفتند غذا ندارند!

امان از پارک‌های شلوغ!

گردشگران حتی جایی نبود که برای اقامت پیدا نمی‌کردند. مسافران گرسنه، خسته و عصبانی بودند. خلاصه در کاشان تا چشم کاری کرد جمعیت بود و شلوغی و گردشگرانی ناامید و عصبانی از حجم زیاد بی‌نظمی‌ها در شهر کاشان، به راستی آیا مسئولان شهری، فرمانداری، گردشگری و نیروی انتظامی و حتی صنف رستوران‌داران و اقامتگاه‌ها نمی‌دانستند که به دلیل هم‌زمانی تعطیلات عید فطر با گلابگیری در کاشان، موج سفرها به این شهر زیاد خواهد بود؟! آیا نباید از قبل مکان‌های اقامتی و ارائه خدمات برای گردشگران را تدارک می‌دیدند؟! اگر ظرفیت تکمیل بود، کاش یک بندر در ورودی شهر می‌زدند و می‌نوشتند: «ظرفیت تکمیل است!»

عدم توزیع سفرهای زمانی و مکانی

«محمدرضا رضوانی» استاد دانشگاه تهران و فعال در حوزه گردشگری روستایی و بومگردی در توضیح این حجم بی‌نظمی در شهر کاشان به «ایران» می‌گوید: در فصل بهار و همزمان با آغاز جشنواره گلاب کاشان، گردشگران بسیاری به کاشان سفر می‌کنند. بنابراین قابل پیش‌بینی بود که حجم گسترده‌ای از گردشگران در تعطیلات عید فطر به این شهر سفر کنند. مسئولان دست اندرکاران در حوزه گردشگری باید پیشتر این وضعیت را پیش‌بینی می‌کردند. آنها باید فضاهای اقامتی موقت برای گردشگران تدارک دیده و با مدیریتتی صحیح آنها را برای بازدید دوباره از این شهر تاریخی ترغیب می‌کردند.

این فعال در حوزه گردشگری روستایی و بومگردی ادامه می‌دهد: یکی از مشکلات ما در زمینه گردشگری به عدم توزیع سفرهای زمانی و مکانی باز می‌گردد، یعنی سفرهای ما به لحاظ زمانی به ایام نوروز و تابستان و تعطیلات چند روزه محدود شده و در بقیه سال سفرها بسیار اندک است. گردشگران در زمان‌های کوتاه به سفر رفته و امکانات موجود درون شهرهای مختلف نظیر حمل‌ونقل و اقامت و پذیرایی نمی‌تواند جوابگوی آنها باشد. اما در ایام دیگر، همه جا خلوت شده و کسب و کارهای گردشگری دچار مشکلات عدیده‌ای می‌شوند.

وی می‌افزاید: ما به لحاظ مکانی نیز با همین مشکل مواجه هستیم چرا که در کشور جاذبه‌های گردشگری و تاریخی بسیاری داریم، اما سفرها عمدتاً متمرکز بر برخی از محورها و مناطق است. متأسفانه برای توزیع متوازن‌تر سفرهای گردشگری تاکنون تدبیری اندیشیده نشده است. در همین راستا نیز شاهدیم که شهری تاریخی همانند کاشان در تعطیلات عید فطر، با حجم زیادی از بی‌نظمی و عدم مدیریت صحیح در توزیع اقامتگاه گردشگری و… مواجه شده و در این بین کام بسیاری از گردشگران تلخ می‌شود.

ایرستا – «سیدامین قاسمی»

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی لرستان، از حضور ۳۰ استان در پنجمین جشنواره ملی فرهنگ اقوام خیر داد.

مهر- «سید عزت‌الله ضرغامی»

وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برای سامانه گرمایش بازار تبریز دستور ویژه مطالعه در کمیته فنی میراث فرهنگی داد.

ایرنا- «علی‌الملیر» مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان همدان گفت: موانع ثبت جهانی پرونده «منظر تاریخی شهری از هگمتانه تا همدان» رفع و این عرصه برای بازدید ارزیابان یونسکو آماده می‌شود.

ایستا- «جمشید حمزه‌زاده» رئیس جامعه حرفه‌ای هتل‌داران ایران گفت: از اسفند ماه سال ۱۳۹۸ تاکنون صنعت هتل‌داری کشور بیش از ۲۳ هزار میلیارد تومان از کرونا ضرر و زیان مالی دیده است.

مهر- «محمد کعب عمیر» نماینده مردم شوش در مجلس شورای اسلامی گفت: دولت با همکاری سایر کشورهای درگیر در مسأله ریزگردها نسبت به رفع این مشکل که ادامه زندگی را در خوزستان تهدید می‌کند، اقدام عملی انجام دهد.

ایرنا- «علی سلاجقه» معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به ۵ چالش عمده کشور در حوزه محیط زیست و آب، گفت: در سند تحول دولت مردمی برای هریک از این چالش‌ها، عوامل بروز و راهبردهای مهار ارائه شده است.

ایستا- «مجتبی جلالی» مدیرکل هواشناسی استان تهران ضمن بیان اینکه صدور هشدار هواشناسی فقط برعهده سازمان هواشناسی است، گفت: پس از صدور هشدار، وزارت بهداشت، مرکز کنترل کیفیت هوا و سازمان محیط زیست هم در تشخیص میزان آلاینده‌ها و مشاوره دادن به استاندار برای تعطیلی مدارس مسئول هستند.

ایستا

لرستان و چهارمحال و بختیاری را نابود کرد اما هرگز به آبادانی در اصفهان و قم منجر نشد! در استان‌مان آب داشتیم در خدمت همسایه‌ها هستیم.»

در نهایت باید نوشت کاهش شدید منابع آبی در مازندران، راه را بر تخریب بیشتر هیرکانی برای ساخت یک سد غیرضروری بست، هر چند تعداد زیادی از درختان ممنوع القطع «اورس» را قربانی فینسک کرد. شواهد نشان می‌دهد که فینسک اگر ساخته شود، مقصد یعنی سمنان را آباد نمی‌کند اما مبدأ یعنی مازندران را قطعاً در محدوده پروژه نابود می‌کند. درست مثل همه انتقال آب‌هایی که بخش زیادی از خوزستان،

بین‌المللی ساری ۲۰۲۲ به صورت موقت در موزه تاریخ ساری به نمایش در خواهد آمد. این بشقاب منسوب به دوره اردشیر دوم، یکی از آثار تاریخی ارزشمند کشور محسوب می‌شود که سال‌هاست در موزه ملی ایران در معرض دید علاقه‌مندان قرار دارد. مراسم افتتاحیه رویداد بین‌المللی ساری ۲۰۲۲ قرار است طی روزهای ۲۱،۲۰ و ۲۲ اردیبهشت با حضور مسئولان سازمان همکاری‌های اقتصادی آکو و همچنین سفرای کشورهای عضو آکو در ساری برگزار شود. علاقه‌مندان به بازدید از این اثر زیبای تاریخی می‌توانند از ۲۰ اردیبهشت هر روز از ساعت ۹ تا ۱۸ تا موزه تاریخ ساری در عمارت کلبادی مراجعه کنند.

نمایش بشقاب سیمین در موزه تاریخ ساری

سال ۱۳۳۵ کارگری در کارگاه آجرپزی آقای آیینی واقع در کنار خط آهن ساری، سه ظرف نقره پیدا کرده و به موزه تحویل داد. روی یکی از زیربنات این ظروف که شکل بشقاب دارد، نقشی از شکار گاه شاهنشاه ساسانی حک شده بود. در داخل این بشقاب با قطر ۲۸.۶ سانتیمتر، تصویر شاه ساسانی سوار بر اسب در حال شکار شیر کشیده شده است. احتمال داده می‌شود این نقش به اردشیر دوم تعلق داشته باشد که بین سال‌های ۲۸۳-۳۸۹ میلادی سلطنت می‌کرد. حال این بشقاب سیمین ساری، به مناسبت افتتاحیه رویداد

^[1]